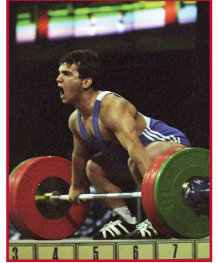

Asrın **indeksi**

1900'lü yıllardan günümüze Türkiye

indeks:

1900... 1910... 1920... 1930... 1940...

1950... 1960... 1970... 1980... 1990... 2000...

19 Mart 1903-Beşiktaş Jimnastik Kulübü kuruldu

21 Temmuz 1905 Abdülhamit'e suikast girişimi

9 Kasım 1904 Mustafa Kemal ve arkadaşları tutuklandı

13 Nisan 1909 31 Mart Ayaklanması

28 Mayıs 1903 İstanbul depremi

1 Eylül 1900 Sultan 2. Abdülhamit

10 Ocak 1900 Pehlivan Kara Ahmet

3 Mayıs 1907 Fenerbahçe Spor Kulübü kuruldu

- Dünya Şampiyonu, Pehlivan Kara Ahmet, 10 Ocak 1900 tarihinde "Şampiyonlar Şampiyonu" unvanını aldı.
- Darü'l-Fünun-u Şahane (Sonradan İstanbul Üniversitesi adını aldı) 31 Ağustos 1900'de kuruldu.
- İstanbul'da Sultan 2. Abdülhamit'in 25. saltanat yılı 1 Eylül 1900 tarihinde büyük bir törenle kutlandı. Törene bütün yabancı devletlerin temsilcileri katıldı.
- Halit Ziya Uşaklıgil'in Aşk-ı Memnu kitabı yayınlandı.
- Nazım Hikmet Ran 15 Ocak 1902'de, dünyaya geldi.
- İstanbul - Bağdat demiryolu yapımına 5 Mart 1903'te başlandı.
- 19 Mart 1903'te Beşiktaş Jimnastik Kulübü kuruldu.
- 28 Mayıs 1903'te meydana gelen İstanbul depreminde 2000 kişi öldü.
- Harp okulundan yeni mezun olan Mustafa Kemal ve bir grup arkadaşı 9 Kasım 1904'te gizli örgüt kurdukları gerekçesiyle Abdülhamit yönetimince tutuklandı.
- 21 Temmuz 1905'te Yıldız Hamidiye Camii önünde Abdülhamit'e suikast girişiminde bulunuldu.
- 20 Ekim 1905 tarihinde Galatasaray Spor Kulübü kuruldu.
- 1 Mayıs, 1906 yılından itibaren Osmanlı'daki işçi ve emekçiler tarafından da kutlanmaya başladı.
- Öykücü Sait Faik Abasıyanık 23 Kasım 1906'da dünyaya geldi.
- 3 Mayıs 1907'de Fenerbahçe Spor Kulübü kuruldu.
- 23 Temmuz 1908 tarihinde İkinci Meşrutiyet ilan edildi.
- Osmanlı yönetimine başkaldıran Girit adası 7 Ekim 1908'de Yunanistan ile birleşti.
- 13 Nisan 1909'da İstanbul'da 31 Mart Ayaklanması başladı.
- Osmanlı'da ilk güven oylaması 14 Şubat 1909'da yapıldı; Kamil Paşa kabinesi düşürüldü.
- Fecr-i Ati edebi topluluğu 1909 yılında kuruldu.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940...

1950... 1960... 1970... 1980... 1990... 2000...

14 Nisan 1912 Galata Köprüsü hizmete girdi

18 Mart 1915 Çanakkale Zaferi

25 Nisan 1912 Fesa Bey

18 Temmuz 1914 Birinci Dünya Savaşı başladı

18 Ocak 1910 Çırağan Sarayı yandı

18 Kasım 1913 Belkis Şevket Hanım

1911 Silaharağa Santrali açıldı

19 Mayıs 1919 Mustafa Kemal Samsun'a çıktı

28 Mayıs 1913 Teali-i Nisvan kuruldu

- İstanbul'daki Çırağan Sarayı 18 Ocak 1910 günü yandı. Saray 1865 tarihinde Sultan Abdülaziz tarafından inşa ettirilmişti.
- İstanbul Moda'da ilk tenis kortu 12 Ağustos 1910'da açıldı.
- Türk Hava Kuvvetleri 1 Haziran 1911'de Kıtaat-ı Fenniye ve Mevaki-i Müstahkeme adıyla kuruldu.
- Kandilli Rasathanesi 1 Temmuz 1911 tarihinde kuruldu.
- Kondüktör Mekteb-i Alisi (Yıldız Teknik Üniversitesi) 22 Ağustos 1911'de öğrenci kayıtlarına başladı.
- Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk enerji tesisi olan Silaharağa Elektrik Santrali (Bugün Bilgi Üniversitesi) 1911 yılında hizmet vermeye başladı.
- Galata Köprüsü 14 Nisan 1912'de hizmete girdi. Köprüden geçiş 1930'a kadar ücretliydi.
- Bir Osmanlı pilotu olan Fesa Bey 25 Nisan 1912 tarihinde Osmanlı tayyaresi ile Türk toprakları üzerinde ilk defa uçtu.
- Osmanlı'da ilk feminist örgüt sayılabilecek Teali-i Nisvan 28 Mayıs 1913'te kuruldu.
- Belkis Şevket Hanım, 18 Kasım 1913 tarihinde tek motorlu üstü açık tayyareye ilk binen kadın oldu.
- 18 Temmuz 1914'te Birinci Dünya Savaşı başladı. 1 Kasım 1914'te Osmanlı Devleti, itilaf devletlerine resmen savaş ilan etti.
- Fuat Uzkınay, ilk Türk filmi sayılan "Ayastefanos'taki Rus Abidesinin Yıkılışı"nı 14 Kasım 1914'te çekti.
- 18 Mart 1915'te Çanakkale zaferi gerçekleşti.
- Vahdettin 31 Mayıs 1918'de padişah oldu. O gün, Osmanlı tarihindeki son kılıç kuşanma töreni yapılmış oldu.
- 13 Kasım 1918'de İtilaf devletleri donanmalarının İstanbul Limanı'nda demirlemesiyle İstanbul işgali fiilen başladı.
- Yunan orduları 15 Mayıs 1919'da İzmir'i işgal etti. Gazeteci Hasan Tahsin işgalcilere ateş açtı ve öldürüldü.
- Mustafa Kemal milli mücadeleyi başlatmak için 16 Mayıs 1919'da Bandırma vapuruyla İstanbul'dan ayrıldı ve 19 Mayıs'ta Samsun'a çıktı.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940...

1950.. .1960... 1970... 1980... 1990... 2000...

23 Nisan 1920 TBMM açıldı

1 Kasım 1922 Sultan Vahdettin

29 Ocak 1923 Mustafa Kemal evlendi

17 Şubat 1923 Birinci İktisat Kongresi

28 Eylül 1920 Misak-ı Milli kabul edildi

17 Şubat 1926 Medeni Kanun kabul edildi

5 Ekim 1926 İlk uçak fabrikası

26 Ağustos 1922 Büyük Taarruz

28 Kasım 1928 İlk kadın avukat Beyhan Hanım

24 Temmuz 1923 Lozan Anlaşması

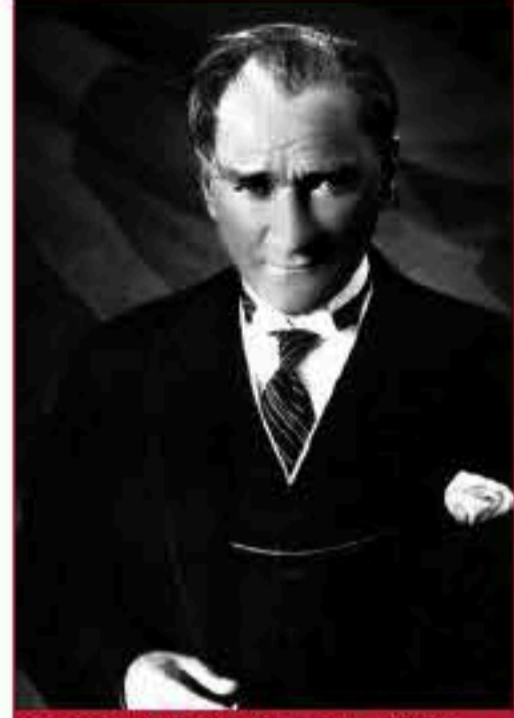

23 Nisan 1929 Çocuk Bayramı

- Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nın 28 Eylül 1920 tarihli oturumunda Misak-ı Milli (Ulusal And) oy birliği ile kabul edildi.
- 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) açıldı.
- Kurtuluş Savaşı'nın son aşaması, 26 Ağustos 1922'deki Büyük Taarruz ile başladı.
- 623 yıl süren Osmanlı Saltanatı, 1 Kasım 1922'de Türkiye Büyük Millet Meclisi kararıyla sona erdi.
- Mustafa Kemal Paşa 29 Ocak 1923'te İzmir'de Latife Hanım'la evlendi.
- 17 Şubat 1923 tarihinde İzmir'de 1. İktisat Kongresi düzenlendi.
- Lozan Antlaşması, 24 Temmuz 1923 tarihinde İsviçre'nin Lozan şehrinde imzalandı.
- 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet ilan edildi. Mustafa Kemal Paşa cumhurbaşkanı seçildi.
- Cumhuriyet Gazetesi 7 Mayıs 1924'te yayın hayatına başladı. 7000 nüsha basılan gazetenin kurucusu Yunus Nadi Bey'di.
- İstanbul-Ankara arasındaki, deneme amaçlı, ilk yolcu uçağı seferi 14 Şubat 1924 tarihinde yapıldı.
- Medeni Kanun 17 Şubat 1926'da kabul edildi.
- 5 Ekim 1926'da Türkiye'de ilk uçak fabrikası açıldı.
- İlk radyo yayını 6 Mayıs 1927'de İstanbul'da Büyük Postane'de bir odadan yapıldı.
- Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk nüfus sayımı 28 Ekim 1927'de yapıldı; nüfus 13 milyon 650 olarak açıklandı.
- İlk kadın avukat Beyhan Hanım, 28 Kasım 1928 günü İstanbul'da duruşmaya çıkmış ve bir kadını savunmuştur.
- 23 Nisan günü ilk kez 1929'da Çocuk Bayramı olarak kutlandı.
- Ankara - İstanbul arasında ilk telefon bağlantısı 1 Temmuz 1929'da kuruldu.

1900... 1910... 1920... **1930...** 1940...

1950... 1960... 1970... 1980... 1990... 2000...

4 Mayıs 1931 Mustafa Kemal Atatürk

14 Temmuz 1936 Berlin Olimpiyatları

20 Temmuz 1936 Montreux Sözleşmesi

10 Kasım 1938 Atatürk hayata veda etti

31 Temmuz 1932 Keriman Halis Ece

1930 İlk çizgi roman

30 Eylül 1930 Vecihi Bey

1 Ağustos 1933 İstanbul Üniversitesi kuruldu

23 Nisan 1936 Zati Sungur

20 Mayıs 1933 THY kuruldu

- Türk kadınlarına belediye seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı tanıyan yeni Belediyeler Kanunu 30 Nisan 1930'da kabul edildi.
- Sivil tayyareci Vecihi Bey 30 Eylül 1930'da kendi yaptığı tayyare ile Göztepe'den Yeşilköy'e uçtu.
- 1930'lu yılların başında bütün dünyada hüküm süren ekonomik krizin etkisiyle İstanbul yollarında ilk dolmuşlar görüldü.
- Türkiye'de çizgi roman serüveni 1930'larda Baytekin'le (Flash Gordon) başladı. 1956 yılında Teksas'ın Türkçe olarak yayınlanmasıyla yeni bir boyut kazandı.
- 23 Aralık 1930'da Menemen Olayı gerçekleşti. Mustafa Fehmi Kubilay ve iki asker şehit edildi.
- Mustafa Kemal Atatürk 4 Mayıs 1931'de üçüncü defa Cumhurbaşkanı seçildi.
- İçişleri Bakanı Şükrü Kaya 7 Nisan 1932'de otomobiliyle Ankara'dan İstanbul'a giden ilk kişi oldu.
- Türkiye 9 Temmuz 1932'de Milletler Cemiyeti'ne üye oldu.
- Keriman Halis Ece 31 Temmuz 1932'de Belçika'da düzenlenen yarışmada dünya güzeli seçildi.
- Yeşilhilal (Yeşilay) Cemiyeti, 6 Mayıs 1933'te içkiye teşvik ettiği gerekçesiyle incesaza (alaturka müziği) karşı mücadele başlattı.
- İlk ulusal havayolu şirketimiz olan Türk Hava Yolları, Havayolları Devlet İşletmesi adıyla 20 Mayıs 1933 yılında kuruldu.
- İstanbul Üniversitesi 1 Ağustos 1933'te kuruldu.
- İlk Türk operası Özsoy 19 Haziran 1934'te Ankara'da sergilendi.
- Hokkabaz Zati Sungur 23 Nisan 1936'da Kuzey Amerika'dan Türkiye'ye geldi.
- Türkiye, olimpiyatlarda ilk altın madalyayı 14 Temmuz 1936'da aldı. Yaşar Erkan, Berlin Olimpiyatları'nda, güreşte 61 kiloda birinci geldi.
- Boğazların Türkiye egemenliğine geçişini sağlayan Montreux Sözleşmesi 20 Temmuz 1936'da imzalandı.
- Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, 10 Kasım 1938'de Dolmabahçe Sarayı'nda saat 09.05'te hayata veda etti.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940...

1950... 1960... 1970... 1980... 1990... 2000...

1940 Taksim Gazinosu açıldı

7 Haziran 1942 Etimesgut uçak fabrikası

2 Ocak 1942 Peyami Safa

23 Kasım 1947 İnönü Stadi açıldı

21 Haziran 1940 Devlet Operası açıldı

8 Temmuz 1946 Demokrat Parti afişi

1 Nisan 1948 Marshall Planı imzalandı

9 Haziran 1942 Anıtkabir Projesi sonuçlandı

1 Ocak 1949 Yaprak dergisi

- 17 Nisan 1940'ta Köy Enstitüleri açıldı. 14 yıl sonra kapatıldı.
- İstanbul Dolmabahçe Stadyumu'nun temeli 19 Mayıs 1940'ta atıldı.
- Devlet Operası ilk temsilini, "Bastien ile Bastienne" adlı eserle 21 Haziran 1940'ta verdi.
- İstanbul Belediyesi, halka ucuz eğlence sağlamak amacıyla 4 Ağustos 1940'ta Taksim Gazinosu'nu açtı.
- 12 Kasım 1941'de Erzincan'da meydana gelen depremde 40 bin kişi öldü.
- Peyami Safa 2 Ocak 1942'de yeni kelimelerin fabrika tarzında üretilmesini eleştirdi.
- 5 Mart 1942'de okul bahçelerine patates, yerelması, fasulye gibi sebzeler dikilmeye başladı.
- 7 Haziran 1942'de Etimesgut fabrikasında yapılan ilk Türk uçağı havalandı.
- Anıtkabir için açılan proje yarışması 9 Haziran 1942'de sonuçlandı; Emin Onat ve Orhan Arda'nın teklif ettikleri proje seçildi.
- 23 Haziran 1942'de altı ve daha fazla çocuğı olan ailelere ikramiye verilmesi kararlaştırıldı.
- Varlık Vergisini ödemeyen mükellefler, 27 Haziran 1943'te çalışma kamplarına gönderildi.
- 10 Eylül 1943'te İstanbul Kapalıçarşı'da yangın çıktı; 200'den fazla dükkan yandı.
- Nuri Demirağ'ın fabrikasında yapılan ilk Türk uçağı 26 Mayıs 1944'te İstanbul'dan Ankara'ya uçtu.
- Demokrat Parti, "Yeter Söz Milletindir" afişini 8 Temmuz 1946'da bastırdı.
- İstanbul İnönü Stadi 23 Kasım 1947'de açıldı. Stattaki ilk golü Süleyman Seba attı.
- ABD Başkanı Harry Truman, ekonomik yardımları içeren Marshall Planı'nı 1 Nisan 1948'de imzaladı.
- Orhan Veli Kanık, Yaprak dergisinin ilk sayısını 1 Ocak 1949'da çıkardı.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940... 1950... 1960... 1970... 1980... 1990... 2000...

10 Kasım 1953 Atatürk'ün naaşı Anıtkabir'e nakledildi

21 Şubat 1958 Futbol Ligi başladı

21 Şubat 1952 Türkiye NATO üyesi oldu

1 Şubat 1951 İdil Biret

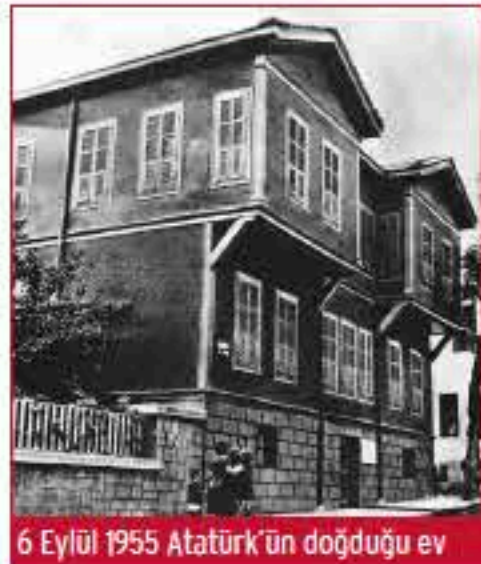
28 Eylül 1950 Kore Savaşı

8 Şubat 1951 Sabiha Gökçen

22 Mayıs 1950 Adnan Menderes iktidara geldi

6 Eylül 1955 Atatürk'ün doğduğu ev

8 Şubat 1956 Süllün Osman

24 Şubat 1954 İstanbul Boğazı buz tuttu

15 Ağustos 1951 Nazım Hikmet

- Savaştan sonraki ilk turist kafilesi 29 Ocak 1950'de İstanbul'a geldi.
- Adnan Menderes 22 Mayıs 1950'de ilk Demokrat Parti hükümetini kurdu.
- Birleşmiş Milletler emrine verilen Kore Birliği 28 Eylül 1950'de Türkiye'den yola çıktı.
- Harika çocuk İdil Biret, 1 Şubat 1951 tarihinde Paris'te halk önünde ilk konserini verdi.
- Türkiye'nin ilk kadın pilotu Sabiha Gökçen, 8 Şubat 1951'de Kore Savaşı'na katılmak için başvuruda bulundu.
- Bakanlar Kurulu, 15 Ağustos 1951 tarihinde aldığı kararla Nazım Hikmet'i vatandaşlıktan çıkardı.
- Türkiye, 21 Şubat 1952'de Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı'nın (NATO) bir üyesi oldu; Lizbon'da yapılan toplantıya ilk defa katıldı.
- Atatürk'ün naaşı 10 Kasım 1953'te törenle Anıtkabir'e nakledildi. Atatürk'ün Selanik'te doğduğu ev de halkın ziyaretine açıldı.
- 24 Şubat 1954'te İstanbul'da sıcaklık -6 dereceye düştü, Tuna'dan Karadeniz'e geçen oradan da İstanbul Boğazı'na inen buzlar boğazı ve limanı kapladı, deniz trafiği durdu.
- Anneler Günü, Türkiye'de ilk kez 9 Mayıs 1955'te kutlandı.
- Atatürk'ün Selanik'te doğduğu evin bombalanması gerekçe gösterilerek 6 Eylül 1955'te başlatılan gösteriler Rumlara yönelik yağma hareketine dönüştü.
- Ünlü dolandırıcı Süllün Osman 8 Şubat 1956'da Bursa'da yakalandı.
- Milli Türk Talebe Birliği 7 Ocak 1957'de yaptığı açıklamayla "rock and roll" ve "striptiz"i yasaklanmasını istedi.
- İlk Türkiye Profesyonel Futbol Ligi 21 Şubat 1958'de başladı; ilk maç İzmirspor-Beykoz arasında oynandı. İlk golü İzmirsporlu Özcan attı.
- 7 Aralık 1958 tarihinde İstanbul'da sokaklarda "hoola-hoop" çevirmek yasaklandı.
- Başbakan Adnan Menderes ve beraberindekileri Londra'ya götüren uçak 17 Şubat 1959'da düştü; Menderes kurtuldu, 16 kişi öldü.
- Türkiye, 31 Temmuz 1959'da AET'ye ortaklık için başvurdu.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940... 1950...

1960... 1970... 1980... 1990... 2000...

27 Mayıs 1960 Askeri darbe

11 Mayıs 1961 Yassıada duruşmaları

31 Ekim 1963 Lefter

29 Ekim 1961 İlk Türk otomobili Devrim

17 Temmuz 1968 Öğrenci eylemleri

7 Temmuz 1964 Susuz Yaz filmi

28 Temmuz 1969 Metin Oktay

16 Mart 1969 Türkan Şoray

19 Aralık 1966 İlk seri üretim otomobil Anadol

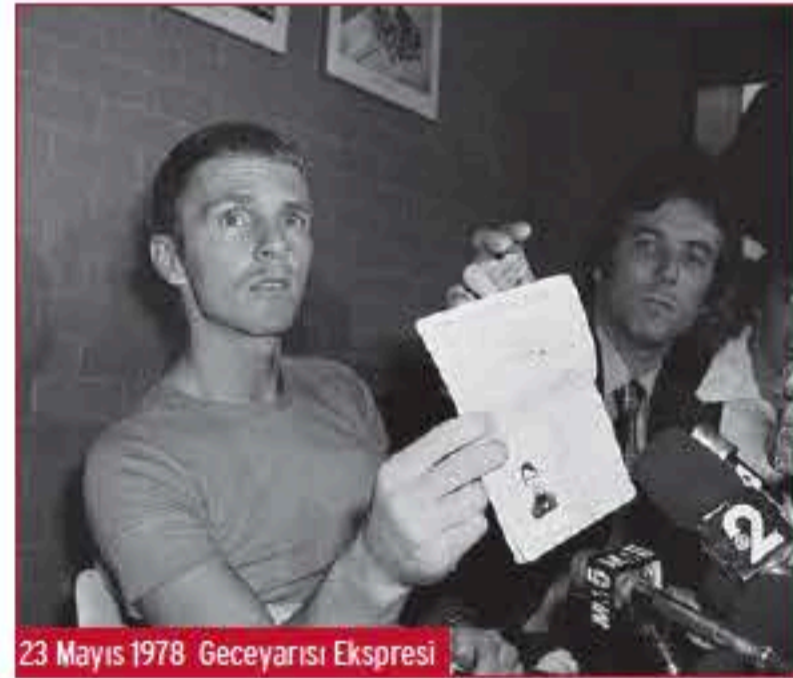
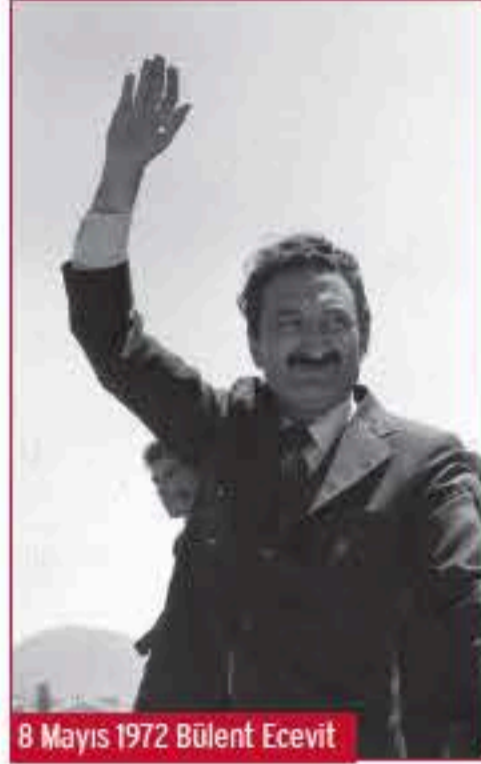

14 Temmuz 1968 İsmail Dümbüllü

- Türk Silahlı Kuvvetleri 27 Mayıs 1960 tarihinde yönetime el koydu. Silahlı Kuvvetler adına ülke yönetimini Milli Birlik Komitesi üstlendi.
- 11 Mayıs 1961'de Yassıada duruşmaları başladı. Davada, aralarında Celal Bayar ve Adnan Menderes'in de bulunduğu 400 kadar Demokrat Partili yargılandı.
- Türkiye'den ilk işçi kafilesi 24 Haziran 1961 tarihinde Almanya'ya gitti.
- 17 Eylül 1961'de Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan idam edildi. Menderes ve bakanlarına siyasi itibarları 29 yıl sonra iade edildi.
- "Devrim" adıyla üretilen ilk otomobil 29 Ekim 1961'de Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'e hediye edildi.
- Türkiye ile AET arasında Ankara Anlaşması 12 Eylül 1963'te imzalandı.
- 31 Ekim 1963'te, 50. defa milli formayı giyen Fenerbahçeli futbolcu Lefter Küçükandonyadis'e şeref madalyası verildi.
- Coca-Cola'nın dünya üzerindeki 1109'uncu fabrikası, 27 Şubat 1964'te İstanbul'da açıldı.
- Metin Erksan'ın yönettiği Susuz Yaz filmi, 7 Temmuz 1964 tarihinde, 14. Uluslararası Berlin Film Festivali'nde "Altın Ayı" ödülünü kazandı.
- Birinci Antalya Altın Portakal Film Şenliği, 6 Ekim 1964 tarihinde başladı.
- İlk Türk otomobili "Anadol" 19 Aralık 1966'da satışa sunuldu.
- Kayseri'de 17 Eylül 1967'de oynanan Kayserispor-Sivasspor futbol karşılaşmasında olaylar çıktı; 40 ölü, çok sayıda yaralı.
- Ankara Televizyonu 31 Ocak 1968'de deneme yayınına başladı.
- Tuluat sanatçısı İsmail Dümbüllü 14 Temmuz 1968'de düzenlenen jübile gecesiyle sahnelerden ayrıldı.
- Üniversite öğrencileri 17 Temmuz 1968'de Amerika Birleşik Devletleri'ne ait 6. Filo askerlerini denize attı.
- Türkiye'de ilk kalp nakli 22 Kasım 1968'de yapıldı. Doktor Kemal Beyazıt ve ekibinin gerçekleştirdiği ameliyat sonrası hasta 18 saat yaşayabildi.
- Türkan Şoray, 16 Mart 1969'da ücretini 60 bin liradan 75 bin liraya çıkardığını açıkladı. Böylece Türk sinemasının en pahalı oyuncusu oldu.
- Metin Oktay 28 Temmuz 1969'da yapılan jübile maçıyla futbolu bıraktı. Maçta, Galatasaray ile Fenerbahçe 1-1 berabere kaldı.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940... 1950...

1960... 1970... 1980... 1990... 2000...

- Beyaz Kelebekler müzik grubu 19 Ocak 1970'te kaza geçirdi. Sanatçılardan üçü yanarak öldü.
- 15 Ekim 1970'te İstanbul'da kolera salgını olduğu açıklandı.
- Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan 6 Mayıs 1972'de idam edildi.
- Orhan Gencebay'ın ilk filmi "Bir Teselli Ver" 1971'de vizyona girdi. Film, arabesk furyasının başlangıcı oldu.
- 8 Mayıs 1972'de yapılan CHP kongresini Bülent Ecevit kazandı. İsmet İnönü 33 yıl 4 ay 11 gün sonra Cumhuriyet Halk Partisi genel başkanlığından istifa etti.
- TRT yurt dışından ilk naklen yayını 26 Ağustos 1972'de Münih Olimpiyatları sırasında gerçekleştirdi.
- 17 Şubat 1973'te Petrol Ofisi Genel Müdürlüğüne atanan Şeyda Okyatmaz Türkiye'de ilk kez bu pozisyona yükselen kadın yönetici oldu.
- İstanbul Sanat ve Kültür Vakfı'nca düzenlenen I. İstanbul Festivali 21 Haziran 1973'te başladı.
- İstanbul'da Boğaziçi Köprüsü 30 Ekim 1973 tarihinde törenle açıldı.
- Türk Hava Yolları'nın Ankara yolcu uçağı 3 Mart 1974'te Paris'te düştü. O güne kadar gerçekleşen bu en büyük kazada 346 yolcu ve mürettebat öldü.
- Türk Silahlı Kuvvetleri 20 Temmuz 1974'te Kıbrıs'a hava indirme ve çıkarma hareketine başladı.
- Türkiye 22 Mart 1975 tarihinde ilk kez katıldığı Eurovision şarkı yarışmasında Semiha Yankı'yla sonuncu oldu.
- 3 Nisan 1977'de Urfa Tüneli'nin temelinin atılmasıyla Güneydoğu Anadolu Projesi'ne start verilmiş oldu.
- 1 Mayıs 1977 İşçi Bayramı kutlamaları sırasında çıkan olaylarda 34 kişi kaybetti. Bu olay tarihe "Kanlı Pazar" olarak geçti.
- İmralı Cezaevi'nden kaçan Amerikalı Billy Hayes'in yazdığı roman, 23 Mayıs 1978'de Geceyarısı Ekspresi adıyla sinemaya aktarıldı.
- Milliyet gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Abdi İpekçi, 1 Şubat 1979'da düzenlenen bir suikast sonucu öldürüldü.
- 15 Kasım 1979'da Haydarpaşa önlerinde bir Yunan şilebiyle çarpışan İndependenta adlı Romen tankeri infilak ederek yandı. 51 denizci öldü.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940... 1950...

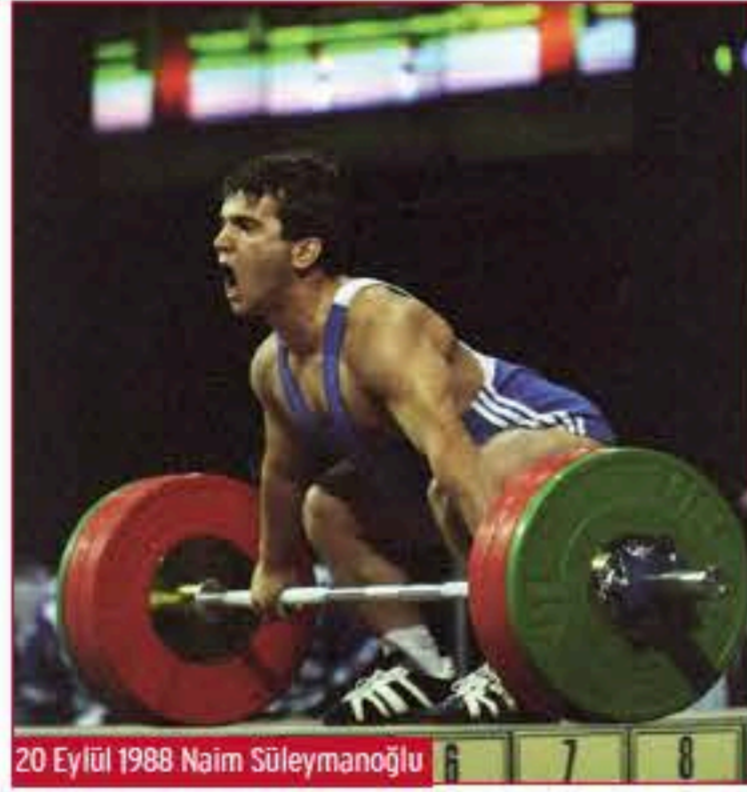
1960... 1970... 1980... 1990... 2000...

12 Eylül 1980 Askeri Darbe

22 Mayıs 1988 Tanju Çolak

20 Eylül 1988 Naim Süleymanoğlu

11 Haziran 1981 Bülent Ersoy

3 Temmuz 1988 FSM Köprüsü açıldı

31 Ekim 1989 Turgut Özal

22 Mart 1982 Banker Kastelli

3 Ocak 1986 İMKB açıldı

21 Ekim 1985 En AlttaKiler

26 Nisan 1986 Çernobil Faciası

- Ordu 12 Eylül 1980'de yönetime el koydu. Parlamento feshedildi, siyasi faaliyetler durduruldu, tüm yurttaki sıkıyönetim ve sokağa çıkma yasağı ilan edildi.
- 11 Haziran 1981'de Bülent Ersoy'un sahneye çıkması yasaklandı.
- 22 Mart 1982'de yurt dışına kaçan Banker Kastelli'nin kasasına el konuldu; 70 banker ve banka yöneticisinin yurt dışına çıkışı yasaklandı.
- Erden Kıral'ın yönettiği "Hakkari'de Bir Mevsim" 1 Mart 1983'te Berlin Film Şenliği'nde dört ödül birden aldı.
- 6 Kasım 1983'te genel seçimler yapıldı; Anavatan Partisi (ANAP) 211 milletvekili ile tek başına iktidar oldu.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 15 Kasım 1983'te ilan edildi.
- Türkiye'de, ithal edilen ilk Mercedes binek otomobilleri, 7 Şubat 1984'te 11 milyon liraya satışa çıktı.
- Türkiye'de televizyon 1 Temmuz 1984 tarihinde tamamen renkli yayına geçti.
- KDV'li (Katma Değer Vergisi) yaşam 1 Ocak 1985'te başladı.
- Alman gazeteci ve yazar Günter Wallraff'ın Türk işçisi kimliğiyle yaşadıklarını anlattığı En AlttaKiler (Ganz Unten) adlı yapıtı 21 Ekim 1985'te piyasaya çıktı.
- 3 Ocak 1986'da İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda (İMKB) hisse senetleri alım satımı başladı.
- 26 Nisan 1986 tarihinde Rusya'da Çernobil nükleer santralinde patlama oldu; radyoaktif bulutlar Türkiye'nin Trakya ve Karadeniz bölgelerini de etkiledi.
- 22 Mayıs 1988'de Galatasaray'da oynayan Tanju Çolak, Metin Oktay'ın rekorunu kırdı; 39 gol ile Türkiye ve Avrupa Gol Kralı oldu.
- Fatih Sultan Mehmet Köprüsü 3 Temmuz 1988'de trafiğe açıldı.
- Naim Süleymanoğlu, 20 Eylül 1988 tarihinde Seul Olimpiyat Oyunları'nda halter dalında 6 dünya rekoru kırdı.
- Türkiye'de ilk tüp bebek 18 Nisan 1989'da İzmir'de Ege Üniversitesi Tüp Bebek Merkezi'nde dünyaya geldi.
- 7 Ağustos 1989'da Milli Piyango İdaresi "Kazı Kazan" oyununu piyasaya çıkardı.
- Turgut Özal, 31 Ekim 1989'da 263 oyla Türkiye'nin 8. Cumhurbaşkanı seçildi.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940... 1950...

1960... 1970... 1980... 1990... 2000...

1 Ocak 1996 Gümrük Birliği yürürlüğe girdi

17 Ağustos 1999 Marmara depremi

24 Ocak 1994 Türksat-1A uydusu

13 Mart 1996 Avrupa'da ilk kupa

25 Haziran 1993 Tansu Çiller

24 Ocak 1993 Uğur Mumcu

16 Mayıs 1992 Galata Köprüsü yandı

16 Aralık 1990 Kaplumbağa Terbiyecisi

3 Kasım 1996 Susurluk kazası

1990 İstiklal Caddesi'nde tramvay seferleri yeniden başladı

- İlk özel TV kanalı Magic Box, 1 Mart 1990'da test yayınına başladı.
- Taşıt trafiğine kapatılan İstiklal Caddesi'nde 30 yıl aradan sonra, 1990 yılından itibaren tramvay tekrar hizmete girdi.
- Osman Hamdi Bey'in "Kaplumbağa Terbiyecisi" adlı tablosu, 16 Aralık 1990'da düzenlenen müzayedede 1 milyar 750 milyon liralık rekor fiyatla satıldı.
- İstanbul'da tarihi Galata Köprüsü 16 Mayıs 1992'de yandı. İngilizler köprüyü 105 bin altın karşılığı 1875'de yapmıştı.
- Gazeteci ve yazar Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993'te otomobiline yerleştirilen bombanın patlaması sonucu yaşamını yitirdi.
- 12 Nisan 1993'te de Ankara-Washington arasında kiralık hatla kurulan bağlantı ile Türkiye internetle tanıştı.
- 2 Temmuz 1993'te Sivas'taki Madımak Oteli yakıldı. Katliamda 35 yazar, ozan, düşünür ile iki otel çalışanı yanarak can verdi.
- 6 Temmuz 1991'de Lale Aytaman Cumhuriyet tarihinin ilk kadın valisi oldu.
- Tansu Çiller 25 Haziran 1993'te ilk kadın başbakan olarak göreve başladı.
- 8 Temmuz 1993'te TBMM'de yapılan oylamayla özel radyoların yayını serbest bırakıldı.
- Türksat-1A uydusu 24 Ocak 1994 tarihinde fırlatıldıktan kısa süre sonra infilak etti.
- Türkiye'nin ilk GSM operatörü Turkcell 28 Şubat 1994'te hizmete başladı.
- Nasuh Mahruki, 25 Mayıs 1995'te dünyanın en yüksek tepesi Everest'in zirvesine tırmanan ilk Türk oldu.
- 1 Ocak 1996'da AB ile Gümrük Birliği yürürlüğe girdi.
- 3 Kasım 1996'da Susurluk'ta meydana gelen kaza, "devlet, siyaset, mafya" üçgeninde yasa dışı ilişkileri ortaya çıkardı.
- 28 Şubat 1997'de yapılan Millî Güvenlik Kurulu'nun sonuç bildirgesi Türk siyasi tarihine "post-modern darbe" olarak kaydedildi.
- 17 Ağustos 1999'da sabaha karşı 03.02'de Gölçük depremi meydana geldi. 7.4 büyüklüğündeki depremde 18 bin 373 kişi öldü, 48 bin 901 kişi yaralandı.
- İnternet aracılığıyla uluslararası ün yapan Mahir Çağrı, 5 Mart 2000 tarihinde Forbes Dergisi'nin en ünlü 100 kişisi arasına girdi.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940... 1950...

1960... 1970... 1980... 1990... 2000...

17 Mayıs 2000 GS UEFA kupası şampiyonu oldu

2005 itibarıyla Türk Lirası'ndan altı sıfır atıldı

20 Nisan 2005 Şu Çılgın Türkler yayımlandı

Mart 2001 Kemal Derviş bakan oldu

2001'de Türk Millî Basketbol takımı ikinci oldu

2002'de Azra Akın Dünya Güzeli seçildi

20 Nisan 2005 Şu Çılgın Türkler yayımlandı

Mart 2001 Kemal Derviş bakan oldu

11 Ağustos 2002 Süreyya Ayhan

10 Aralık 2006 Orhan Pamuk Nobel edebiyat ödülünü aldı

19 Ocak 2007 Hrant Dink öldürüldü

2003 Kasım HSBC bombalaması

29 Haziran 2002'de Dünya üçüncüsü olduk

2004'te Duvara Karşı Altın Ayı'ı aldı

1 Mart 2003 tezkere reddedildi

25 Mayıs 2003 Sertab Erener

- Uzun süren cumhurbaşkanlığı krizinin ardından Ahmet Necdet Sezer, 16 Mayıs 2000'de 10. Cumhurbaşkanı oldu.
- Galatasaray futbol takımı 17 Mayıs 2000 tarihinde oynanan maçta Arsenal'i 4-1 yenerek UEFA Kupası'nı aldı.
- Ocak 2001'de, enerji alanındaki yolsuzluklara karşı tarihi "Beyaz Enerji" operasyonu başlatıldı.
- Dünya Bankası başkan yardımcılarında Kemal Derviş, Mart 2001'de üst üste yaşanan krizlerin ardından Türkiye'ye gelerek bakanlık koltuğuna oturdu.
- Ünlü antik kent Zeugma'nın önemli bir bölümü Haziran 2000'de sular altında kaldı.
- Fazilet Partisi, Haziran 2001 tarihinde Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılınca Milli Görüş hareketi ikiye bölündü.
- 9 Eylül 2001'de Türk Millî Basketbol takımı bir ilki gerçekleştirerek ikinci oldu.
- Türkiye güzeli Azra Akın 2002 yılında düzenlenen "Miss World" yarışmasında Dünya Güzeli seçildi.
- 29 Haziran 2002'de Türk Millî Futbol Takımı, Dünya Kupası'nda Güney Kore'yi yenerek üçüncü oldu.
- Türkiye'yi senelerce korkutan Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi salgını, ilk olarak 2002 yılında Tokat'ta görüldü.
- Fotoğraf da çekebilen cep telefonları, ilk defa 2002'de Türkiye'de satışa başladı.
- 11 Ağustos 2002'de, 18'inci Avrupa Atletizm Şampiyonası'nda bayanlar 1500 metrede Süreyya Ayhan, altın madalya kazanarak tarihe geçti.
- TSK'nın Irak'a gönderilmesi için TBMM'de oylamaya sunulan tezkere 1 Mart 2003'te reddedildi.
- Türkiye, 25 Mayıs 2003'te yapılan 48'inci Eurovision Şarkı Yarışması'nda Sertab Erener'in seslendirdiği "Every Way That I Can" adlı parçayla birinci oldu.
- 25 Mayıs 2003'te Nuri Bilge Ceylan'ın "Uzak" adlı filmi 56'ncı Cannes Film Festivali'nde En İyi Film ödülünü aldı.
- 2003 Kasım ayında beş gün arayla gerçekleştirilen sinagog ve HSBC bombalamaları sonucunda 50 kişi öldü, 700'den fazla kişi yaralandı.
- 20 Kasım 2003'te Levent'teki HSBC binasına ve Beyoğlu'ndaki İngiliz Konsolosluk'u'na düzenlenen bombalı saldırılarda 27 kişi öldü, 450 kişi yaralandı.
- 24 Nisan 2004'te KKTC, Annan Planı Referandumu'nda evet oyu verdi, Rum kesimi ise reddetti.
- 22 Temmuz 2004'te İstanbul'dan Ankara'ya hareket eden Yakup Kadri Karaosmanoğlu adlı hızlandırılmış tren raydan çıktı. Kazada, 37 kişi öldü.
- 1 Ocak 2005 itibarıyla Türk Lirası'ndan altı sıfır atıldı.
- Fatih Akın, Duvara Karşı filmiyle, 2004 Berlin Film Festivali'nde Altın Ayı ödülüne layık görüldü.
- Türk Telekom'un Oger Telekom Ortak Girişim Grubu'na satışı 2005 Ağustos ayında tamamlandı.
- Turgut Özakman'ın "Şu Çılgın Türkler" kitabı 20 Nisan 2005'te yayımlandı. 374 baskı yapan kitap, 5 milyondan fazla sattı.
- İlk İstanbul Park Grand Prix'si 21 Ağustos 2005'te yapıldı. Kimi Räikkönen 1., Fernando Alonso 2., Juan Pablo Montoya 3. oldu.
- Resmi görüşün dışında yapılan ilk Ermeni Sorunu konferansı, 24 Eylül 2005'te Bilgi Üniversitesi'nde gerçekleştirildi.
- AB ile tam üyelik müzakereleri 3 Ekim 2005'te resmen başladı.
- 17 Mayıs 2006'da Danıştay'da Alparslan Aslan tarafından gerçekleştirilen silahlı saldırıda bir Danıştay üyesi öldü, dört üye ise yaralandı.
- 3 Haziran 2006'da, yüzyılın projesi olarak adlandırılan Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattında petrol akışı başladı.
- Orhan Pamuk, 10 Aralık 2006'da Stokholm'de Nobel Edebiyat ödülünü aldı.
- Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Gazeteci Hrant Dink, 19 Ocak 2007'de İstanbul'da gazete binasının önünde uğradığı silahlı saldırıda yaşamını yitirdi.
- 21 Şubat 2007'de TBMM, "mortgage" sistemini Türkiye'de yasallaştırdı.
- Zirve Yayınevi'nde Mart 2007'de gerçekleştirilen katliam, üç kişinin ölümüne ve misyonerlik tartışmalarının alevlenmesine sebep oldu.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940... 1950...

1960... 1970... 1980... 1990... 2010...

2007'de Cumhuriyet mitingleri düzenlendi

24 Şubat 2008 türban genelgesi

19 Mayıs 2008'de sigara yasağı başladı

2008 Kasım'da TRT Şeş yayına başladı

26 Eylül 2008 ilk iphone

Kasım 2009 Burhan Doğançay'ın "Mavi Senfoni" adlı eseri

22 Şubat 2010 Balyoz Darbe Planı soruşturması

2010 Taksim'de İşçi Bayramı

31 Mayıs 2010 Mavi Marmara

27 Ocak 2011 Universiad Kış Olimpiyatları

23 Ekim 2011 Van depremi

- 2007 Cumhurbaşkanlığı Seçimleri öncesinde düzenlenen "Cumhuriyet Mitingleri" zincirinin ilk halkası 14 Nisan'da 1 milyon kişinin katılımıyla gerçekleştirildi. Ankara'da bir milyondan fazla kişi katıldı.
- 24 Şubat 2008 gününde, türbanlı öğrencilerin üniversitelere alınması için YÖK başkanı rektörlüklere türban genelgesini gönderdi.
- 14 Mart 2008'de Adalet ve Kalkınma Partisi'nin kapatılması istemiyle hazırlanan iddianame Anayasa Mahkemesi'ne sunuldu.
- 19 Mayıs 2008'de, kamuya açık tüm kapalı alanlarda sigara içme yasağı yürürlüğe girdi.
- 26 Eylül 2008'de, Apple'ın iPhone'u Türkiye'de ilk defa satışa sunuldu.
- Ergenekon Davası'nın ilk duruşması 20 Ekim 2008 tarihinde Silivri'de yapıldı.
- 2008 Kasım'ında, Türkiye'nin ilk Kürtçe yayın yapan kanalı TRT 6 (TRT Şeş) yayına başladı.
- Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 30 Ocak 2009'da Davos'ta katıldığı paneli terk etti. Erdoğan'ın "One minute" sözü siyasi literatüre girdi.
- Cep telefonundan görüntülü konuşma, 10 kat hızlı internete girmenin yanı sıra birçok yenilik getiren 3G, 30 Temmuz 2009'da Türkiye'de başladı.
- Kasım 2009'da, Burhan Doğançay'ın "Mavi Senfoni" isimli eseri 2,7 milyon liraya satılarak en pahalı çağdaş Türk resmi oldu.
- 11 Aralık 2009'da Anayasa Mahkemesi oy birliğiyle Demokrasi ve Toplum Partisi (DTP)'nin kapatılmasına karar verdi, DTP'nin kadrosu Barış ve Demokrasi Partisi (BDP)'yi kurdu.
- Eylül 2010'da 12 Dev Adam, Basketbol Şampiyonası'nın final maçında ABD'ye yenilerek turnuvayı 2. olarak tamamladı.
- 22 Şubat 2010'da Balyoz Darbe Planı soruşturması kapsamında aralarında üst düzey askerlerin de bulunduğu 49 asker tutuklandı.
- 1 Mayıs 2010'da Taksim Meydanı, 33 yıl aradan sonra tekrar İşçi Bayramı kutlamalarına açıldı.
- 31 Mayıs 2010'da, Gazze'ye yardım için giden Mavi Marmara gemisine, İsrail askerleri tarafından uluslararası sularda müdahale edildi.
- Eylül 2010'da, ilk kopya skandalı olan KPSS kopya soruşturması başlatıldı.
- 2010 Eylül'ünde yapılan Anayasa Referandum'unda yüzde 57 oranında evet oyu çıktı.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940... 1950...

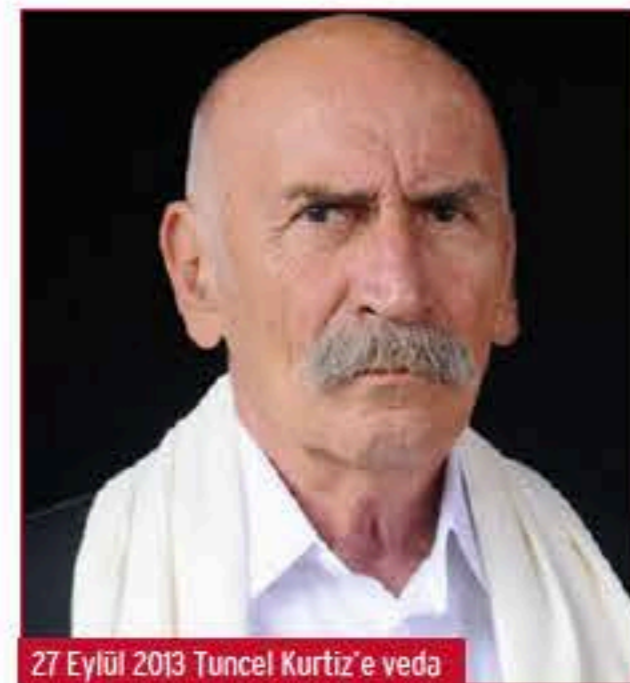
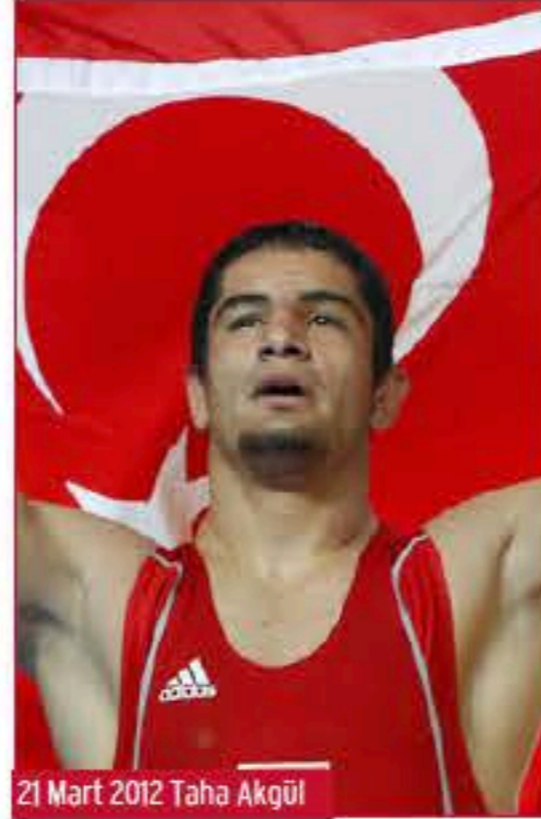
1960... 1970... 1980... 1990... 2010-13

- Türk siyasetine damga vuran isimlerden Necmettin Erbakan 27 Şubat 2011'de hayata veda etti.
- Gazeteci Ahmet Şık ve Nedim Şener 3 Mart 2011'de gözaltına alındı.
- Medyada "Çılgın Proje" olarak yer alan "Kanal İstanbul" projesi Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından 27 Nisan 2011'de kamuoyuna açıklandı.
- 12 Haziran 2011'de Türkiye, genel seçimler için sandığa gitti. Sandıktan, yüzde 49,8 oranında oy alan AKP çıktı.
- Fenerbahçe, 2010-2011 sezonunda Türkiye Süper Ligi'nde şampiyon oldu.
- 6 Temmuz 2011'de Türkiye Cumhuriyeti'nin 61. Hükümeti kuruldu.
- Türkiye, 23 Ekim 2011'de merkezi Van Erciş olan 7,2 büyüklüğünde bir depremle sarsıldı. 600'den fazla kişi depremde hayatını kaybetti.
- Türk silahlı Kuvvetleri'nin 26. Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ 6 Ocak 2012'de tutuklandı.
- Türk futbolunun efsane isimlerinden Fenerbahçeli Lefter Küçükandonyanis 13 Ocak 2012'de hayata gözlerini yumdu.
- Türkiye'de ilk kez 21 Ocak 2012'de Uğur Acar adlı hastaya yüz nakli yapıldı.
- Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini ve seçimlerin 5 yılda bir yapılmasını öngören Cumhurbaşkanlığı Seçim Kanunu 26 Ocak 2012'de Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe sokuldu.
- CHP İstanbul Milletvekili Şafak Pavey, 8 Mart 2012'de ABD Dış İşleri Bakanlığı tarafından verilen "2012 Uluslararası Cesur Kadınlar" ödülüne layık görüldü.
- 13 Mart 2012'de Sivas'ta 2 Temmuz 1993'te Madımak Oteli yangınıyla ilgili süren dava zaman aşımı sebebiyle düştü.
- 1 Mart 2012'de Türk Lirası'nın yeni simgesi açıklandı.
- Mart 2012 itibarıyla Suriye'deki iç savaştan kaçarak Türkiye'ye sığınan göçmenlerin sayısı 14 bin 700'e ulaştı.
- 12 Mayıs 2012'de, Galatasaray 2011-2012 Türkiye Süper Ligi'nde şampiyon oldu.
- 22 Haziran 2012'de Türk F-4 askeri uçağı Suriye sınırında düşürüldü. Türkiye savaşın eşiğinden döndü.

1900... 1910... 1920... 1930... 1940... 1950...

1960... 1970... 1980... 1990... 2010-13

- Türk halk müziğinin unutulmaz ismi Neşet Ertaş, 25 Eylül 2012'de vefat etti.
- Türkiye'de ilk kez öğrenciler 4 Aralık 2012'de okullarına serbest kıyafetle gitti.
- Duayen gazeteci Mehmet Ali Birand 17 Ocak 2013'te hayata veda etti.
- Galatasaray Üniversitesi'nin tarihi binasında 22 Ocak 2013 tarihinde büyük bir yangın çıktı. 142 yıllık tarihi bina kullanılamaz hale geldi.
- 21 Mart 2012'de 120 kilodaki milli güreşçi Taha Akgül serbest stilde Avrupa Şampiyonu oldu.
- İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, 31 Mayıs 2010'da gerçekleştirilen Mavi Marmara baskını için 22 Mart 2013'te Türkiye'den özür diledi.
- 27 Mayıs 2013'te, Türkiye ve dünya gündemini etkileyecek Gezi Parkı eylemleri başladı. Polisin sert müdahalesinin ardından eylem çığ gibi büyüdü. 4 Haziran'da DİSK, KESK, TMMOB gibi örgütler iş bırakma eylemi yaparak Gezi Parkı eylemlerine destek verdi.
- 29 Mayıs 2013'te İstanbul'a yapılacak 3. köprü'nün temelleri atıldı.
- Galatasaray 2012-2013 Türkiye Süper Ligi'nde şampiyon oldu.
- 27 Eylül 2013'te sinema ve tiyatro oyuncusu Tuncel Kurtiz vefat etti.
- 2013'te Türkiye'de cep telefonu abone sayısı 67 milyona ulaştı.
- Kasım 2013 itibarıyla Apple iPhone 5S'i Türkiye'de piyasaya sürdü.
- Bedensel Engelliler Okçuluk Dünya Şampiyonasında Milli sporcumuz Burcu Dağ, 7 Kasım 2013'te makaralı yay yarışmalarında altın madalya kazanarak şampiyon oldu.
- 17 Aralık 2013'te yolsuzluk ve rüşvet iddiasıyla açılan tarihi soruşturmada bakan çocukları, belediye başkanı, banka yöneticileri ve iş adamlarından oluşan geniş bir kitle gözaltına alındı, tutuklamalar yapıldı. Cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluk operasyonu olduğu belirtildi.

Geçmişini anımsamayanlar geleceğinin içeriğini oluşturamazlar.
Asrın İndeks'ini bu nedenle hazırladık.

İndeks, 2000'lerin başında içerik üretmek ve içerik yönetmek üzere kuruldu. Biz İndeks'te ezber bozduk; aklınıza gelen her mecrada içerik üretiyoruz; elektronik, dijital, yüzyüze, görsel, geleneksel... Aklınıza gelen her grup için içerik üretiyoruz; küçük, büyük, kurum, birey... İletişimin tek tipte, tek bedende, tek telden yapılamayacağını, bir kerede, bir kanaldan yönetilemeyeceğini savunuyoruz.

Dileriz içeriğiniz hep dolu olsun.

Yaprak Özer
İndeks, 2013

www.indeksiletisim.com